

«دستورالعمل چک لیست ممیزی خارجی مدارس مروج سلامت بهار ۹۶»

همکار محترم :

خواهشمند است برابر دستورالعمل نمرات سوالات مربوطه لحاظ گردیده و از دادن نمرات غیر واقعی و بر اساس گفته های فرد پایش شونده بدون ارائه مستندات لازم جدا خودداری گردد.

الف:اطلاعات صفحه اول چک لیست با ثبت تاریخ به دقت تکمیل گردد.

ب- در صفحه پایانی چک لیست نام اعضای تیم ممیزی و امضای آنان به همراه امضای مدیر و درج مهر مدرسه الزامی است،در غیر اینصورت چک لیست قابل قبول نخواهد بود.

ج- از ارائه چک لیستهایی که برخی از قسمت های آن سفید بوده و یا پاسخ سوالات به درستی مشخص نشده خودداری نموده لذا لازمست در پایان بازدید، کلیه آیتم ها با حضور مدیر بررسی و جمع بندی مجدد گردد.

د- تکمیل چک لیست در کلیه قسمتها با حضور مدیر مدرسه به عنوان رئیس کمیته مروج سلامت در مدرسه انجام گردد و برای قسمت های مختلف مسئول مربوطه در حضور مدیر باید پاسخگو باشد . تکمیل سوالات بخش های آموزش سلامت ، خدمات بالینی ، بهبود تغذیه و سلامت کارکنان با حضور مراقب بهداشت یا رابط بهداشت ، سلامت محیط و بهبود تغذیه با حضور مراقب بهداشت و خدمتگزار مدرسه ، تحرک فیزیکی با حضور مربی ورزش ، سلامت روان با حضور مشاور و یا رابط مشاور ، مشارکت با حضور مربی پرورشی و مراقب بهداشت صورت پذیرد .

و-در پایان بازدید لیستی از کارهایی که مدیر و اعضای تیم مروج سلامت باید تا پایان سال تحصیلی انجام دهند در قالب یک صورتجلسه تنظیم و به مدیریت محترم مدرسه تحویل داده شود.

قسمت اول: مدیریت

سوال ۱- بررسی مستندات درج شده در صفحات ۱۰ و ۱۱ دستورالعمل (مدارس مروج سلامت)) که جزء اسناد مدرسه باید موجود باشد. این مستندات شامل ۲۴ مورد می باشد.(توضیحات نحوه بررسی ۲۴ مورد مستند و اختصاص نمرات آن در صفحه آخر این مجموعه گنجانده شده است.) (۱ امتیاز)

سوال ۲-تعداد ۶ صورتجلسه کمیته سلامت مدارس تا پایان سال تحصیلی موجود بوده و شرکت تمامی اعضا در جلسه الزامی می باشد. (حداقل ۸ نفر). برگزاری ۶جلسه با حضور اعضا نیم نمره اختصاص خواهد یافت.(۵/ امتیاز)

سوال ۳- مصوبات جلسات فوق الذکر بررسی و در صورت پیگیری و محقق شدن ۸۰ درصد مصوبات نمره کامل لحاظ گردد. (۱/۵ امتیاز)

سوال ۴-فرمت برنامه عملیاتی مدارس مروج سلامت در آخر همین دستورالعمل موجود بوده و می بایست ابتدای سال تکمیل و بر اساس برنامه عملیاتی فعالیتها صورت گرفته باشد. (۱/۵ امتیاز)

سوال ۵-ارائه مستندات لازم جهت مکاتبات انجام شده با آموزش و پرورش و سایر ارگانها در خصوص جلب حمایتهای مالی و اجرایی برای رفع مشکلات مشاهده شده. (۵/ امتیاز)

قسمت دوم: آموزش سلامت

سوال ۱-اختصاص تابلو جهت فعالیتهای مدرسه مروج سلامت و نصب آن در مکان مناسب و محل دید.(۱ امتیاز)

سوال ۲-موجود بودن نشان مدرسه مروج سلامت.(این نشان در سال اول فعالیت مدرسه بعنوان مروج سلامت تحویل گردیده است.) (۱ امتیاز)

سوال ۳- وجود مراقب بهداشت در مدرسه و پیگیری فعالیتهای آموزشی توسط ایشان. (۱ امتیاز)

سوال ۴- پرسیدن سوال از دانش آموزان کارکنان و معلمان و بررسی اینکه آیا دانش آموزان و معلمان از مروج سلامت بودن مدرسه خود اطلاع دارند. همچنین در قسمت فرم ثبت اطلاعات آموزشی دفتر ثبت وقایع روزانه و گزارشات برای هر گروه هدف آموزش ها جداگانه ثبت شده باشد. (۲ امتیاز)

سوال ۵- جهت هریک از اجزای هشتگانه که پمفلت پوستر تراکت سی دی آموزشی و... موجود باشد ۰.۲۵ / امتیاز تعلق میگیرد. (۲ امتیاز)

سوال ۶- در صورت توزیع مطالب آموزشی جهت هریک از اجزای هشتگانه ۰.۲۵ / امتیاز تعلق میگیرد. (۲ امتیاز)

سوال ۷- ارائه گزارشات مصور از برگزاری مراسمات در مناسبتهایی چون هفته سلامت، بهداشت روان و... (۱ امتیاز)

سوال ۸- فرم آموزشی داخل پرونده سلامت مدارس بررسی گردد، یک نمره جهت موضوع های آموزشی و یک نمره جهت بکاربردن شیوه های متنوع آموزشی از قبیل بحث گروهی، بارش افکار، نمایش فیلم، داستان نیمه تمام، ایفای نقش و...

قسمت سوم: خدمات بالینی

سوال ۱- با توجه به استاندارد های ذکر شده در دستورالعمل توسط بهداشت محیط تکمیل گردد.

سوال ۲- حضور مراقب سلامت یا رابط بهداشت در مدرسه

سوال ۳- بررسی مستندات واکسیناسیون

جهت سوال ۴ و ۵ بررسی شناسنامه سلامت

سوال ۷- بررسی فرم موارد نیازمند ارجاع در پرونده سلامت مدارس.

سوال ۸- ثبت نتیجه ارجاعات.

سوال ۹- بررسی پرونده سلامت مدارس.

سوال ۱۰- بازدید جعبه کمکهای اولیه.

۱۱- وجود گواهینامه آموزش کمک های اولیه یک نفر از کارکنان آموزش دیده ۰.۵، نمره و آموزش کمک های اولیه کاربردی از قبیل سوختگی سطح اول، گزیدگیها و به دانش آموزان ۰.۵، نمره

قسمت چهارم: بهداشت محیط

این قسمت بر اساس استانداردهای ذکر شده در دستورالعمل توسط همکار بهداشت محیط تکمیل می گردد.

این چک لیست شامل ۱۲ سوال و مجموع امتیازهای این بخش ۲۱ است.

سوال ۱- اگر مطابق ردیف ۲۸ تا ۳۰، ۳۳، ۵۱، ۵۶ چک لیست بازرسی از مدارس، مکان و فضای مدرسه مناسب باشد ۲ امتیاز (ردیف های ۲۸ و ۵۱ هر کدام ۰.۵، امتیاز و بقیه موارد هر کدام ۰.۲۵، امتیاز)

سوال ۲- اگر مطابق ردیف ۳۷، ۳۹ تا ۴۲، ۴۴، ۴۵، ۵۱ چک لیست بازرسی از مدارس، فضای کلاس، آزمایشگاه و ... مناسب باشد ۲ امتیاز (دیوارها، کف، سقف، ابعاد، هر کدام ۰.۲۵ / امتیاز)

سوال ۳- طبق ردیف ۳۶ چک لیست بازرسی از مدارس، اگر آب مورد مصرف مدرسه با استاندارد ملی ایران به شماره ۱۰۵۳ مطابقت داشته و مورد تأیید مقامات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی باشد، در صورتی که مدرسه از مخزن آب و یا آب لوله کشی استفاده می کند، باید آبخوری عمومی دانش آموزان با شیرهای مناسب مجهز گردیده (۱ امتیاز) ارتفاع شیر آبخوری ها متناسب با سن دانش آموزان (بین ۱۰۰-۷۵ سانتی متر بالاتر از سطح زمین) باشد (۰.۵ امتیاز)، آبخوری به

تعداد کافی (حداقل برای هر ۴۵ دانش آموز یک آبخوری) وجود داشته (۵+ امتیاز)، دارای شرایط بهداشتی باشد (۵+ امتیاز)، خارج از سرویس های بهداشتی (با فاصله حداقل ۱۵ متر) احداث گردیده باشد (۵+ امتیاز) (جمع ۳ امتیاز)

سوال ۴- اگر مطابق ردیف ۳۴ و ۳۵ چک لیست بازرسی از مدارس، توالیت دارای شرایط بهداشتی باشد ۵+ امتیاز، در مدرسه به ازای هر ۴۰ دانش آموز یک چشمه توالیت احداث گردیده باشد، دست شویی ها دارای شرایط بهداشتی باشند، به ازای هر ۶۰ دانش آموز یک دستشویی در نظر گرفته شده باشد، ارتفاع دست شویی ها متناسب با سن دانش آموزان (بین ۷۵-۶۰ سانتی متر بالاتر از سطح زمین) باشد و در دست شویی ها مخزن ثابت صابون مایع قابل استفاده وجود داشته و لوله کشی روی دستشویی انجام شده باشد هر کدام ۲۵+ امتیاز (جمع ۱/۷۵ امتیاز)

سوال ۵- اگر مطابق ردیف ۳۴ و ۳۵ چک لیست بازرسی از مدارس، دفع فاضلاب بر اساس استانداردهای موجود از نظر بهداشتی طراحی و اجرا شده و به روش بهداشتی انجام می گیرد و حجم سپتیک تانک چاه جاذب با توجه به ظرفیت مدرسه تعیین شده باشد ۷۵+ امتیاز

سوال ۶- اگر مطابق ردیف ۲۲، ۵۲ تا ۵۴ چک لیست بازرسی از مدارس، نور، حرارت، صدا، رطوبت و تهویه کلاس ها، آزمایشگاه و ... طبیعی و مناسب باشد ۲ امتیاز (هر کدام نیم امتیاز)

سوال ۷- اگر مطابق ردیف ۴۹، ۵۵، ۵۷، ۵۹، ۶۰، ۶۴ چک لیست بازرسی از مدارس پوشش کف حیاط از جنس مناسب بوده، شرایط ایمنی حوض ها و ... رعایت شده باشد، تابلوهای هشدار دهنده ایمنی و مسیرهای فرار و راه های خروج اضطراری، تابلوی برق و ... وجود داشته باشد، وسایل اطفاء حریق دارای تاریخ معتبر شارژ و به تعداد کافی وجود داشته باشد و کارکنان مدرسه مهارت استفاده از این وسایل را داشته باشند ۲ امتیاز (هر کدام ۵+ امتیاز)

سوال ۸- اگر مطابق ردیف ۳۲ چک لیست بازرسی از مدارس، زباله دان بهداشتی درب دار، ضد زنگ، با ظرفیت و تعداد مناسب و با کیسه زباله در کلیه قسمت های مدرسه وجود داشته باشد (۲۵+ امتیاز) و زباله ها روزانه و به موقع جمع آوری و دفع گردد (۲۵+ امتیاز) مجموعاً ۵+ امتیاز

سوال ۹- رعایت ایمنی و اقدامات پیشگیری از حوادث مطابق ردیف ۴۶، ۵۰، ۵۵ چک لیست بازرسی از مدارس و مطابق با مقررات بهداشت حرفه ای ۳ امتیاز

سوال ۱۰- اگر مدرسه مسئول نظافت دارد و بهداشت و تمیزی حیاط مدرسه، کلاس ها، سالن و نمازخانه و ... رعایت شود ۲ امتیاز (هر کدام ۵+ امتیاز)

سوال ۱۱- وجود فضای سبزمانند درختان، چمن کاری فضاهای موجود، باغچه و گلکاری آن، گلدان، ... به ازای هر دانش آموز ۵+ متر مربع ۱، کمتر از آن ۵+ و فقدان فضای سبز صفر امتیاز

سوال ۱۲- اگر در مدرسه اقداماتی برای تفکیک و جداسازی زباله، صرفه جویی در مصرف کاغذ مانند قرار دادن کاغذ های مصرف شده در سطل های جداگانه، آموزش دانش آموزان برای استفاده از آن ها و همچنین اقداماتی برای صرفه جویی در مصرف انرژی انجام می شود ۱ امتیاز (هر کدام ۲۵+ امتیاز)

قسمت پنجم: تغذیه

تکمیل توسط کارشناس تغذیه با تاکید بر استقرار پایگاه تغذیه سالم تکمیل گردد.

چک لیست بهبود تغذیه در مدرسه (مدارسی که دارای پایگاه تغذیه سالم / بوفه بهداشتی هستند):

این چک لیست شامل ۶ سوال و مجموع امتیازهای این بخش ۱۲ است.

سوال ۱- اگر فضای فیزیکی به عنوان بوفه بهداشتی / پایگاه تغذیه سالم موجود است ۱ امتیاز و تجهیزات لازم را دارد ۳ امتیاز (رعایت ردیف ۱۲، ۱۸، ۳۳ چک لیست بازرسی از بوفه مدارس یک امتیاز، ردیف ۳۴، ۴۳، ۴۵ یک امتیاز، ردیف ۴۸ تا ۵۰ یک امتیاز) مجموعاً ۴ امتیاز

سوال ۲- ارائه و فروش مواد غذایی و نوشیدنی ها باید مطابق با ردیف ۱۴ و ۳۱ چک لیست بازرسی از بوفه مدارس باشد (عدم عرضه مواد غذایی غیر مجاز در پایگاه تغذیه سالم ۱، نصب دستورالعمل مواد خوراکی مجاز ۵/۰ و غیر مجاز ۵/۰ در معرض دید دانش آموزان- جمع ۲ امتیاز).

سوال ۳- نظارت و بازدید منظم مطابق دستورالعمل بهداشتی پایگاه تغذیه سالم و تعاونی های مدارس و برنامه زمان بندی توسط مراقب سلامت/ رابط بهداشتی مدرسه (۵/۰ امتیاز) و همچنین توسط کارشناسان معاونت بهداشتی/ آموزش و پرورش/ بهورز (۵/۰) باید انجام شده و مدارک موجود باشد (جمع ۱ امتیاز).

سوال ۴- معاینات کارکنانی که در تهیه و توزیع مواد غذایی دخالت دارند باید موجود و نشان دهنده معاینات منظم و دوره ای باشند و نکات بهداشتی را رعایت نمایند. (مطابق ردیف ۴، ۷، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۳ و ۳۶ چک لیست بازرسی از بوفه مدارس) ردیف ۴ نیم امتیاز و و بقیه موارد هر کدام ۲،۵+ امتیاز (مجموعاً ۲ امتیاز)

سوال ۵- وجود برنامه های خاص که به سلامت دانش آموزان کمک نماید مانند جشنواره غذا، مناسبت های تغذیه ای و ... برای آموزش و تشویق دانش آموزان و کارکنان به استفاده از مواد خوراکی سالم و استفاده نکردن از مواد خوراکی کم ارزش تغذیه ای بیشتر از دو برنامه ۱، یک یا دو برنامه ۵/۰ و عدم اجرای برنامه های فرهنگ سازی تغذیه صفر امتیاز.

سوال ۶- نظارت بر نحوه ی نگهداری، توزیع و مصرف مواد غذایی در مدارس مطابق با ردیف ۱۴، ۱۶، ۱۹، ۲۰، ۲۱، ۲۶، ۴۷ و ۵۶ چک لیست بازرسی از بوفه مدارس ۲ امتیاز (هر کدام ۲،۵+ امتیاز)

با توجه به تفاهم نامه وزرای محترم بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و وزارت آموزش و پرورش و تاکید بر برنامه ریزی، اجرا، پایش و ارزشیابی مداخلات مورد نیاز برای ارتقاء سلامت و امنیت غذایی دانش آموزان با هدف تسهیل دسترسی دانش آموزان به وعده های غذایی سالم، وجود پایگاه های تغذیه سالم ویا تعاونی های آموزشی لازم است.

در مواردی که مدرسه فاقد پایگاه های تغذیه سالم/ بوفه بهداشتی ویا تعاونی های آموزشی است:

به منظور فرهنگ سازی و همچنین آموزش دانش آموزان، فهرست مواد غذایی که مصرف آنها مجاز و یا غیر مجاز اعلام شده است در معرض دید قرار داده شود.

نظارت مداوم به منظور پیشگیری از مصرف و همچنین عرضه مواد غذایی که غیر مجاز اعلام شده، لازم و ضروری است. توجه: در مواردی که مواد غذایی در محلی خارج از محیط مدرسه خریداری و یا توسط سرایدار و ... عرضه می شود و یا دانش آموزان مواد غذایی را از منزل به همراه می آورند نیز آموزش و نظارت بر توزیع و مصرف مواد غذایی غیر مجاز، لازم و ضروری است.

چک لیست بهبود تغذیه در مدرسه (مدارسی که فاقد پایگاه تغذیه سالم/ بوفه بهداشتی ویا تعاونی های آموزشی هستند):

این چک لیست شامل ۵ سوال و مجموع امتیازهای این بخش ۱۲ است.

اگر فضای فیزیکی به عنوان پایگاه های تغذیه سالم/ بوفه بهداشتی ویا تعاونی های آموزشی موجود نیست:

سوال ۱- در معرض دید قرار داشتن فهرست مواد غذایی و نوشیدنی سالم و مجاز قابل عرضه در مدرسه ۱ امتیاز و وجود فهرست مواد غذایی که عرضه آنها غیر مجاز است ۱ امتیاز (مجموعاً ۲ امتیاز)

سوال ۲- انجام نظارت و بازدید توسط مراقب سلامت/ رابط بهداشت ۱ امتیاز، توسط کارشناسان آموزش و پرورش ۱ امتیاز و توسط کارشناسان مرکز بهداشت/ بهورز مبنی بر عدم عرضه مواد غذایی غیر مجاز ۱ امتیاز (مجموعاً ۳ امتیاز)

سوال ۳- نظارت بر مصرف مواد غذایی مورد استفاده دانش آموزان و همچنین لقمه های خانگی ۲ امتیاز

سوال ۴- عدم مصرف سوسیس ۱ امتیاز، کالباس ۱ امتیاز و نوشیدنی های گازدار در مدرسه ۱ امتیاز (مجموعاً ۳ امتیاز)

سوال ۵- وجود برنامه های خاص که به سلامت دانش آموزان کمک نماید مانند جشنواره غذا، مناسبت های تغذیه ای و ... برای آموزش و تشویق دانش آموزان و کارکنان به استفاده از مواد خوراکی سالم و استفاده نکردن از مواد خوراکی کم ارزش تغذیه ای بیشتر از دو برنامه ۲، یک یا دو برنامه ۱ و عدم اجرای برنامه های فرهنگ سازی تغذیه صفر امتیاز.

قسمت ششم: تحرک فیزیکی

- سوال ۱- زنگ ورزش مدرسه به دروس دیگر اختصاص داده نشود. سوال از مربی ورزش مدرسه.
- سوال ۲- بررسی مستندات در خصوص برگزاری برنامه آموزشی با موضوع اهمیت و مزایای ورزش و تحرک بدنی، معایب بی تحرکی و ورزش نکردن جهت دانش آموزان معلمین و اولیا. (صورتجلسه و یا ثبت در فرم ثبت فعالیت‌های آموزشی)
- ۳- برگزاری اردوهای هدفمند با آموزش اهمیت ورزش و تحرک در طول برگزاری اردو.
- ۴- هیچ گاه ورزش صبحگاهی کنسل نشده باشد و در روزهای سرد و برفی نرمش در اولین کلاس صبحگاه توسط معلم انجام گردد. پرسیدن از دانش آموزان ۵، ۵ نمره و حضور معلمین در ورزش صبحگاهی ۵، ۵ امتیاز.
- ۵- کامل بودن امکانات و تجهیزات ورزشی.

قسمت هفتم: ارتقای سلامت کارکنان

- سوال ۱- انجام معاینات و تکمیل پرونده سلامت کارکنان در قالب طرح سبا و سما
- سوال ۲- انجام معاینات پزشکی و غیر پزشکی
- سوال ۳- ارجاع موارد نیازمند ارجاع
- سوال ۴- پیگیری موارد ارجاع شده و ثبت نتایج پیگیری
- سوال ۵- داشتن برنامه های انگیزشی برای معلمان و کارکنان از قبیل برگزاری اردو، مسابقات ورزشی، استخر و.....
- سوال ۶- شرکت در دوره های آموزشی ضمن خدمت، هماهنگی با اداره آموزش و پرورش جهت برگزاری جلسات.

قسمت هشتم: سلامت روان

- این بخش توسط کارشناس سلامت روان تکمیل گردد.
- سوال ۱- حضور تمام وقت یا نیمه وقت مشاور در مدرسه.
- سوال ۲- برگزاری اردو با هدف آموزش سلامت روان از قبیل نحوه شاد زیستن، خانواده شاد، مهارت‌های زندگی و...
- سوال ۳- بررسی مستندات مهارت‌های ده گانه و مهارت‌های زندگی.
- سوال ۴- بررسی مستندات در زمینه آموزش مهارت‌های فرزند پروری جهت اولیا.
- سوال ۵- دانش آموزان در معرض خطر آسیب های اجتماعی از قبیل بچه های طلاق، دانش آموزان تک والد، بزهکاران اجتماعی، زندگی با غیر از والدین، والدین زندان رفته، اعتیاد والدین و... می باشد که می بایست شناسایی شده باشند.
- سوال ۶- مستندات مربوط به مداخلات صورت پذیرفته در خصوص دانش آموزان در معرض آسیب های اجتماعی.
- سوال ۷- شناسایی دانش آموزان دارای اختلالاتی مانند پرخاشگری، ناخن جویدن، فرار از مدرسه، بیش فعالی، صرع اضطراب و سواس و.. و ارجاع آنها و پیگیری موارد ارجاع شده.
- سوال ۸- پرسش نا محسوس در خصوص عدم انجام تنبیهات جسمی و روانی دانش آموزان و طرح توسط مدیر مدرسه در جلسه شورای دبیران (مصوبه صورتجلسه).

قسمت نهم: مشارکت والدین و جامعه

- سوال ۱- بررسی دفتر انجمن اولیا و پیگیری مصوبات در خصوص بهداشت و سلامت.

سوال ۲- تهیه لیست خیرین و انجمن محله ها و مشخص نمودن نوع حمایت‌های بخش‌های مختلف.

سوال ۳- مطرح نمودن اهمیت سلامت در مساجد، جلب مشارکت شورای محله، آموزش به خانواده‌های دانش آموزان.

سوال ۴- تیم‌های بهداشتیاران شامل: ۱- بهداشتیاران کلاس: به تعداد کلاسهای مدرسه. ۲- بهداشتیاران روان: به اعضای هر ۱۰۰ دانش آموز یک نفر. ۳- بهداشتیار محیط: به اعضای هر ۱۰۰ دانش آموز یک نفر. ۴- بهداشتیاران تغذیه: به اعضای هر ۱۰۰ دانش آموز یک نفر. ۵- بهداشتیاران آموزشی: به اعضای هر ۱۰۰ دانش آموز یک نفر. ۶- بهداشتیاران تحرک و ورزش: به اعضای هر ۱۰۰ دانش آموز یک نفر.

سوال ۵- ارائه گزارش کار از برگزاری کلاس‌های آموزشی، توزیع جوایز.

سوال ۶- لیست اسامی داوطلبین سلامت و فعالیتهای آنان از قبیل ارائه کنفرانس مقاله و...

سوال ۷- در مراسم صبحگاه و یا کلاس درس دانش آموزانی که اجرای تحقیق و سایر مطالب آموزشی داشته‌اند به همسالان خود آموزش داده باشند.

سوال ۸- بررسی دفتر شورای دانش آموزی که در صورتجلسات آنها مصوبات بهداشتی موجود باشد.

BehdashTiha.Com

